

Anonymiseret version

Oversættelse

C-522/22 – 1

Sag C-522/22

Anmodning om præjudiciel afgørelse

Dato for indlevering:

4. august 2022

Forelæggende ret:

Landgericht Frankfurt am Main (Tyskland)

Afgørelse af:

17. juni 2022

Sagsøger:

GE

Sagsøgt:

British Airways Plc

Landgericht Frankfurt am Main [udelades]

[udelades]

Kendelse

I sagen

GE, [udelades] Berlin,

sagsøger

[udelades]

mod

British Airways Plc [udelades], [udelades] Frankfurt am Main,

DA

sagsøgt

[udelades]

har 24. afdeling for civile sager ved Landgericht Frankfurt am Main (den regionale ret i første instans i Frankfurt am Main) [udelades]

afsagt følgende kendelse:

I. Den Europæiske Unions Domstol forelægges i henhold til artikel 267, stk. 2, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, senest ændret ved artikel 2 i ændringsafgørelse 2012/419/EU af 11. juli 2012 (EUT, L 204, s. 131), følgende spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten til præjudiciel afgørelse:

1) Skal artikel 8, stk. 1, litra a), sammenholdt med artikel 7, stk. 3, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 261/2004 om fælles bestemmelser om kompensation og bistand til luftfartspassagerer ved boardingafvisning og ved aflysning eller lange forsinkelser og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 295/91 (herefter »forordning (EF) nr. 261/2004«) fortolkes således, at en passager, der delvist har betalt en flyvning med bonusser, af det transporterende luftfartsselskab, der ikke er passagerens medkontrahent, i denne henseende (udelukkende) kan kræve refusion i bonusser?

2) Såfremt Domstolen besvarer det første spørgsmål bekræftende:

Er forordning (EF) nr. 261/2004 til hinder for en national bestemmelse, hvorefter der i tilfælde af manglende refusion i bonusser i strid med den tilsvarende pligt i henhold til artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004 af det transporterende luftfartsselskab kan kræves kompensation i stedet for opfyldelse, eller er passageren bundet af sit oprindelige krav om refusion i bonusser?

3) Såfremt Domstolen besvarer det første spørgsmål benægtende:

Skal artikel 8, stk. 1, litra a), sammenholdt med artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004, såfremt passageren også kan kræve eller modtager refusion i penge, fortolkes således, at passageren som refusion for den fulde købspris for billetten fra det transporterende luftfartsselskab modtager det pengebeløb, som ville gøre det muligt eller havde gjort det muligt for passageren uden anvendelse af bonusser at erhverve en omlægning af rejsen under sammenlignelige transportbetingelser til vedkommendes endelige bestemmelsessted ved førstgivne lejlighed eller på en senere dato efter passagerens eget valg, hvis der er ledige pladser?

II. Sagen udsættes.

Præmisser:

I.

De faktiske omstændigheder i sagen er følgende:

Sagsøgeren reserverede den 27. december 2020 hos luftfartsselskabet Iberia [udelades] som led i en samlet reservation flyvninger fra Frankfurt am Main via London til Chicago (USA). Sagsøgte skulle gennemføre både flyvningen BA901 fra Frankfurt am Main til London den 4. marts 2021 på business class og den tilsluttede flyforbindelse BA295 samme dag fra London til Chicago på første klasse.

Som betaling til Iberia for flyvningerne anvendte sagsøgeren 75 750 bonusser fra Iberia-bonusprogrammet (såkaldte »avios«) fra sit Iberia-bonuskort og ydede en herudover en betaling på 363,90 EUR. Disse avios var blevet godskrevet sagsøgeren som følge af hans medlemskab og tidligere reservationer hos Iberia gennem luftfartsselskabets bonusprogram. [Udelades] Såfremt han havde reserveret flyvningerne ved betaling af penge, skulle han have betalt 8 677,90 EUR. De pågældende flyvninger kunne reserveres til denne pris.

Flyvningerne blev aflyst af sagsøgte den 18. januar 2021. Sagsøgeren opfordrede ved e-mail af 18. januar 2021 sagsøgte til at refundere de anvendte bonusser og det herudover betalte beløb inden den 26. januar 2021. [Udelades] Sagsøgte afviste den 26. januar 2021 over for sagsøgeren at betale refusion og henviste ham til Iberia. Den 28. januar 2021 opfordrede [udelades] sagsøgeren sagsøgte til at betale 8 677,90 EUR. Sagsøgte afviste den 5. februar 2021 på ny at betale. Sagsøgeren anlagde herefter søgsmål mod sagsøgte med påstand om bl.a. betaling af 8 677,90 EUR.

II.

Efter den forelæggende rets opfattelse er det af afgørende betydning for den foreliggende sag, hvorledes artikel 8, stk. 1, litra a), sammenholdt med artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 skal fortolkes, eftersom sagsøgeren har en ret i henhold til artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004, efter at sagsøgte som transporterende luftfartsselskab aflyste flyvningen, som sagsøgeren havde reserveret samlet, og som i henhold til artikel 3, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004 er omfattet af forordningens anvendelsesområde.

- 1) Med det **første spørgsmål** ønsker den forelæggende ret derfor oplyst, hvorledes artikel 8, stk. 1, litra a), sammenholdt med artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 skal fortolkes, når billetterne (også) er blevet betalt med bonusser. Dette er nødvendigt for, at den forelæggende ret kan afklare, om sagsøgeren har ret til refusion af bonusserne eller refusion i penge i henhold til forordning (EF) nr. 261/2004.

I henhold til artikel 8, stk. 1, i forordning (EF) nr. 261/2004 kan passagerer, hvis en flyvning, som i henhold til artikel 3, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004 er omfattet af forordningen – som her – aflyses af det transporterende luftfartsselskab som omhandlet i artikel 5, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004, vælge mellem omlægning af rejsen til vedkommendes endelige bestemmelsessted, hjemtransport til afgangslufthavnen eller i henhold til litra a) – første led – refusion inden syv dage i henhold til reglerne i artikel 7, stk. 3, af den fulde købspris for billetten [...].

Forordning (EF) nr. 261/2004 er imidlertid efter den forelæggende rets opfattelse ikke entydig henset til sin ordlyd, opbygning, mening og formål, og det er hidtil ikke blevet afgjort, om passageren, her sagsøgeren, kan eller endda skal kræve refusion i bonusser af luftfartsselskabet, som ikke er vedkommendes medkontrahent, hvis vedkommende har »betalt« en flyvning med sådanne bonusser.

Ordlyden af artikel 8, stk. 1, litra a), synes umiddelbart at indikere, at refusion for en flyvning betalt med bonusser altid skal ske i penge, idet der tales om *købsprisen* for billetten. Imidlertid lægges det i forordning (EF) nr. 261/2004 i hvert fald som hovedregel til grund, at betaling af billetter som omhandlet i artikel 2, litra f), i forordning (EF) nr. 261/2004 sker i penge, hvilket også fremgår af 13. betragtning til forordningen. På den anden side kan begrebet købspris for billetten også fortolkes bredere, netop når der henvises til billetten som et dokument, der i det foreliggende tilfælde også nævner avios. Artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004 henviser desuden til artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004, som fastsætter reglerne for udbetaling af kompensation i tilfælde af aflysning, lang forsinkelse på bestemmelsesstedet eller boardingafvisning. Det fastsættes i denne bestemmelse, at kompensationsbeløbet principielt udbetales kontant, ved bankoverførsel eller med bankcheck. Passageren kan dog med sin »skriftlige billigelse« modtage kompensation i rejsekuponer og/eller »andre tjenesteydelser«. Begrebet »andre tjenesteydelser« omfatter efter rettens opfattelse uden tvivl også bonusser. Efter rettens opfattelse taler henvisningen til artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 henset til forordningens opbygning for, at passageren har mulighed for eller endda eventuelt (en primær) pligt til at kunne kræve refusion udelukkende i bonusser, hvis flyvningen er blevet »betalt« med disse bonusser. Dette vil være i overensstemmelse med det formål med refusionen, som forfølges med artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004. Det forhold, at bonusprogrammer, hvorved der udstedes bonusser, ikke er usædvanlige for forordning (EF) nr. 261/2004, og at forordningen netop finder anvendelse på billetter, som er købt på denne måde, fremgår endvidere af artikel 3, stk. 3, andet punktum, i forordning (EF) nr. 261/2004. Dette taler også for, at det er muligt at få refusion i bonusser. Endelig kan også første og fjerde betragtning til forordning (EF) nr. 261/2004 anvendes ved fortolkningen i den foreliggende sag. I henhold hertil har forordningen til formål at sikre et

højt beskyttelsesniveau for passagerer. Hvis passageren – som her – vælger at få refusion i bonusser, bør det transporterende luftfartsselskab derfor være forpligtet til at efterkomme dette ønske.

I sidste ende er denne fortolkning imidlertid ikke entydig, eftersom det høje beskyttelsesniveau, sammenholdt med ordlyden af artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004, også kan tale for en refusion i penge, netop også når en passager henvender sig til det transporterende luftfartsselskab, hvormed vedkommende ikke har indgået nogen aftale. Dette kan tale for, at det transporterende luftfartsselskab altid skal udbetale refusion i penge (jf. f.eks. Oberlandesgericht Köln (den regionale ret i første instans i Köln), kendelse af 26.7.2017, 17 U 69/15[udelades]). Den citerede Oberlandesgericht Köln forelagde i 2017 ved afgørelse af 26. juli 2017 Domstolen et præjudicielt spørgsmål, som efterfølgende er blevet slettet af Domstolens retsliste.

- 2) Såfremt Domstolens fortolkning giver det resultat, at passageren tilsvarende af det transporterende luftfartsselskab kan modtage refusion i bonusser eller endda er forpligtet til at kræve refusion (udelukkende) i bonusser, hvis vedkommende har købt billetten af sin medkontrahent med disse bonusser, opstår efter rettens opfattelse det supplerende **andet spørgsmål**, som forelægges af denne grund, og som herefter vil være af afgørende betydning for afgørelsen, nemlig om forordning (EF) nr. 261/2004 er til hinder for en national lovgivning, hvorefter en kreditor, her en passager, som følge af den manglende opfyldelse af en forpligtelse ifølge et aftalemæssigt eller lovbestemt skyldforhold, kan kræve kompensation i stedet for den ikke-leverede ydelse (§ 280, stk. 1 og 3, sammenholdt med § 281 og 283 i Bürgerliches Gesetzbuch (den tyske borgerlige lovebog, herefter »BGB«)), uanset om det er umuligt for det transporterende luftfartsselskab at levere ydelsen, hvilket sagsøgte har gjort gældende, eller om det transporterende luftfartsselskab på trods af opfordringer hertil ikke yder refusion i bonusser.

For det første taler den omstændighed, at forordning (EF) nr. 261/2004 kun tilsigter at fastsætte minimumsrettigheder inden for sit anvendelsesområde (Domstolens dom af 13.10.2011 – C-83/10 [udelades] – Aurora Sousa Rodriguez m.fl. mod Air France SA) og udgør et selvstændigt regelsæt, som ikke udelukker nationale bestemmelser, imod, at [forordning nr. 261/2004 er til hinder for] den nationale lovgivning, at. Også i henhold til 22. betragtning er domstolsprøvelse i henhold til national lov og udpegelse af et organ til at håndhæve rettighederne udtrykkeligt tilladt. I samme retning peger artikel 12, stk. 1, første punktum, i forordning (EF) nr. 261/2004, hvorefter forordningen på ingen måde indskrænker retten til yderligere kompensation (jf. også Bundesgerichtshof (forbundsdomstol), NJW-RR 2010, 1641).

Såfremt forordning (EF) nr. 261/2004 er til hinder for den nationale lovgivning, skal søgsmålet forkastes. I modsat fald skal det prøves i henhold

til nationalerstatsret, hvilken skade passageren er blevet påført som følge af den manglende refusion i bonusser.

- 3) Såfremt Domstolen derimod – mod forventning – fortolker artikel 8, stk. 1, litra a), sammenholdt med artikel 7, stk. 3, i forordning (EF) nr. 261/2004 således, at passageren altid kan eller endda skal kræve købsprisen for billetten refunderet i penge, selv hvis vedkommende har »betalt« sin medkontrahents flyvning ved (delvis) anvendelse af bonusser, opstår efter rettens opfattelse – i dette tilfælde – det **tredje spørgsmål** om, hvorledes værdien af bonusserne og dermed refusionens størrelse beregnes. Besvarelsen af dette spørgsmål afhænger (på ny) af, hvorledes begrebet købspris for billetten i artikel 8, stk. 1, litra a), skal fortolkes.
- (1) En mulighed er, i overensstemmelse med sagsøgtets retsopfattelse, at fastslå en faktisk markedsværdi for bonusserne og tilsvarende ansætte den værdi som købspris for billetten som omhandlet i artikel 8, stk.1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004, der ville sætte passageren i stand til at generhverve de bonusser, som delvist er blevet anvendt, såfremt det er muligt at købe bonusser.

Det taler efter rettens opfattelse for denne fortolkning, at passageren i lighed med en refusion af købsprisen for billetten i penge, hvis vedkommende har betalt flyvningerne i penge, i sidste ende stilles i samme økonomiske situation som før reservationen af flyvningerne (negativ interesse). Dette er, som tidligere nævnt, meningen og formålet med artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004 netop som afgrænsning i forhold til udbetaling af kompensation.

Denne fortolkning vil medføre, at sagsøgeren i den foreliggende sag, idet det ifølge sagsøgte er muligt at købe avios af Iberia til en »pris« pr. avio på ca. 0,018 til 0,0187 EUR vil få refunderet et beløb på mellem 1 363,50 og 1 416,53 EUR.

- (2) Desuden er det muligt at anlægge den fortolkning, at værdien af bonusserne i overensstemmelse med retsopfattelsen i den (nationale) erstatningsret som omhandlet i BGB's § 249 ff. skal ansættes således, som den ville lyde, hvis passageren havde reserveret en tilsvarende rejse eller en omlægning af rejsen til det endelige bestemmelsessted under sammenlignelige transportbetingelser ved førstgivne lejlighed eller på en senere dato efter passagerens eget valg, hvis der er ledige pladser (positiv interesse).

Passageren vil herved i forbindelse med refusionen af købsprisen for billetten stilles i samme situation, som han ville have været i, hvis det transporterende luftfartsselskab ikke havde aflyst flyvningen.

Imod denne fortolkning taler imidlertid, at artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004 netop ikke fastsætter nogen ret til kompensation ud over refusionen. Meningen og formålet med artikel 8,

stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004 er henset til 13. betragtning til forordning (EF) nr. 261/2004, at passageren kan få refunderet billetprisen. Herfor taler også, at passageren netop udtrykkeligt ikke har valgt en omlægning af rejsen som omhandlet i artikel 8, stk. 1, litra b), i forordning (EF) nr. 261/2004 og dermed ikke længere ønsker at blive befordret til det endelige bestemmelsessted.

På den anden side udgør aflysningen allerede en tilsidesættelse af passagerens rettigheder i henhold til forordning (EF) nr. 261/2004, og Domstolen har vedrørende en tilsidesættelse af en pligt i henhold til artikel 9, stk. 1, i forordning (EF) nr. 261/2004 allerede fastslået, at passageren i tilfælde af manglende opfyldelse af forpligtelsen til at sørge for forplejning og indkvartering har ret til af det transporterende luftfartsselskab at kræve det beløb refunderet, som vedkommende har brugt på vegne af det transporterende luftfartsselskab (Domstolens dom af 31.1.2013 – C-12/11 [udelades] – Denise McDonagh mod Ryanair Ltd.). Desuden er der i den nationale retspraksis og litteratur stor uenighed om, hvorvidt det fremgår direkte af artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004, at passageren har ret til refusion af omkostninger afholdt til erstatningstransport eller ej [udelades].

Denne fortolkning vil i den foreliggende sag medføre, at sagsøgeren af sagsøgte kan kræve 8 677,90 EUR refunderet.

- (3) Endvidere kan der muligvis argumenteres for, at bonusserne slet ikke har nogen »værdi«. Henset til ordlyden af artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004 kan dette begrundes med, at passageren ved at anvende bonusser, som vedkommende har fået stillet til rådighed og »optjent«, alene ved den forudgående reservation af flyvninger slet ikke har betalt nogen pris for billetten og derfor heller ikke skal have noget refunderet.

Herimod taler imidlertid, at den europæiske lovgiver – som anført tidligere – netop udstrakte anvendelsen af forordning (EF) nr. 261/2004 til situationer og bekræftede reservationer og billetter, som det transporterende luftfartsselskab har udstedt i henhold til bonusprogrammer (artikel 3, stk. 3, andet punktum, i forordning (EF) nr. 261/2004). Forordning (EF) nr. 261/2004 præciserer således efter den forelæggende rets opfattelse, at passageren forinden i hvert fald har præsteret en modydelse til sin medkontrahent for de billetter, der købes på denne måde.

Denne fortolkning vil imidlertid medføre, at sagsøgeren i den foreliggende sag kun vil få refunderet eller ved dom vil få tilkendt et beløb på 363,90 EUR.

- (4) En yderligere mulighed for at beregne refusionen af købsprisen for billetten i kontanter, når der tidligere er blevet anvendt bonusser, består i, at passageren får refunderet det beløb i penge, som vedkommende ville behøve

for over for sin medkontrahent – her Iberia – på ny at kunne erhverve dette antal bonusser ved reservation af flyvninger. Denne fortolkning vil imidlertid efter rettens opfattelse medføre en overkompensation af passageren, som ikke er omfattet af meningen og formålet med artikel 8, stk. 1, litra a), i forordning (EF) nr. 261/2004, idet passageren i kraft af refusionen reelt vil erhverve yderligere flyvninger gratis eller på det transporterende luftfartsselskabs regning.

[Udelades]

ARBEJDSDOKUMENT